

Branchevereniging
ICT en Telecommunicatie
Grootgebruikers

BTG reactie op de consultatie van het Ministerie van EZK m.b.t. de multiband veiling

Datum: 15 januari 2020

Versie: definitief

Inleiding

De afgelopen periode heeft BTG op diverse consultaties van het Ministerie van EZK een reactie gestuurd:

- In 2016 is een response gestuurd op de Consultatie Nota Frequentie Beleid;
- In 2017 de Consultatie Nota Mobiele Communicatie;
- In 2018 de Consultatie Actieplan Digitale Connectiviteit; Consultatie PAMR; Consultatie Multiband veiling 700-1400-2100MHz); Consultatie Nationaal Frequentieplan wijzigingspakket 2018;
- In 2019 de Consultatie Beleidsvoornemen uitgiftebeleid 3,5 GHz band; Consultatie Wetsvoorstel ter implementatie van de Telecomcode;

BTG is de Branchevereniging voor ICT en Telecommunicatie Grootgebruikers in Nederland. BTG behartigt sinds 1986 de belangen van Nederlandse bedrijven en instellingen die op grote schaal gebruikmaken van bedrijfscommunicatie. BTG organiseert hiertoe netwerkbijeenkomsten, waarbij het delen van kennis en ervaring centraal staat. BTG vertegenwoordigt haar leden bij binnen- en buitenlandse toezichthouders. De vereniging telt ruim 180 leden binnen zowel het bedrijfsleven als de overheid.

BTG verbindt organisaties in hun gezamenlijke belangen in het domein van ICT en Telecommunicatie. BTG organiseert daartoe structurele lobby tussen overheid, leveranciers en leden en biedt haar leden een netwerk voor ontmoeting en kennisdeling. BTG signaleert trends en vertaalt deze in relevante inhoud en activiteiten. Ledenvoordeel wordt gerealiseerd door bundeling van vraag en daarop gebaseerde dienstverlening.

Voor zakelijke gebruikers in Nederland is behoefte aan specifieke dienstverlening die afwijkt van de massamarkt behoefte. Voor deze dienstverlening is op dit moment in veel gevallen nog niet een passend aanbod op de aanbieders/ providers markt beschikbaar. Zakelijke gebruikers zijn voor het invullen van deze behoefte nog vaak genoodzaakt om private oplossingen te creëren.

BTG heeft onder haar leden een expertgroep opgericht geheten KMBG: Kritische Mobiele Breedband Gebruikers. Deze expertgroep bevat een aantal van de BTG leden alsmede een aantal derden bedrijven, voor wie mobiele communicatie een bedrijfskritisch en missie kritisch middel is geworden. De expertgroep bundelt de belangen van deze kritische mobiele gebruikers en voedt BTG met inhoudelijke kennis en reacties op vigerend beleid. Daarnaast behartigt BTG de belangen voor haar leden waar het gaat over indoor gebruik van mobiele communicatie diensten. BTG heeft voor dit onderwerp ook een expertgroep opgericht en is in overleg met de mobiele netwerk operators in Nederland en heeft de afgelopen periode een overeenstemming bereikt over multi-operator gebruik van indoor infrastructures.

Inhoudelijke reactie

Op dit moment wordt er door BTG nog steeds een mismatch onderkend in de behoefte en het aanbod voor bedrijfsspecifieke mobiele communicatie toepassingen. Een passend aanbod zou gerealiseerd kunnen worden door het leveren van toegesneden dienstverlening door de Mobiele Netwerk Operators in Nederland of door het beschikbaar stellen van frequenties spectrum voor private mobiele netwerk oplossingen ten behoeve van bedrijfsspecifieke toepassingen.

BTG is voorstander van marktwerking in de mobiele communicatie dienstverlening in Nederland, met meerdere aanbieders, die in concurrentie diensten aanbieden. Mede door marktwerking zijn in de afgelopen periode de mobiele communicatie diensten voor de massa markt in Nederland kwalitatief goed ontwikkeld. Het verdelen van

beschikbaar frequentie spectrum over de diverse marktpartijen om deze marktwerking mogelijk te maken vindt BTG een goed uitgangspunt.

Ten aanzien van het veiling proces dat in deze consultatie getoetst wordt, heeft BTG een algemene opmerking die reeds in een eerder stadium met het ministerie gedeeld is.

BTG is van mening dat een (hoge) veiling opbrengst voor de overheid betekent dat de dienstverlening van de verwervers van spectrum bij de veiling de kosten zullen doorberekenen in de dienstprijs. Dit heeft een kosten verhogend effect op de dienstverlening die vrijwel geen waarde aan de dienstverlening toevoegt. BTG geeft er de voorkeur aan dat door de verwervers van spectrum geïnvesteerd wordt in de kwaliteit c.q. garanties van de dienstverlening zowel in radiodekking, capaciteit, beschikbaarheid en de termijn waarbinnen deze voorwaarden worden ingevuld. De visie van BTG is dat door in de frequentievergunning voorwaarden hoge kwaliteitseisen aan de operator dienstverlening te stellen, weliswaar de hoogte van de veilingopbrengsten lager kan uitvallen, maar dat per saldo de BV Nederland daardoor en hogere kwaliteit mobiele communicatie diensten zal verkrijgen. En dat daarmee de wensen van bedrijfsspecifieke toepassingen beter kunnen worden ingevuld.

De oplossing volgens BTG

Voor het inhoudelijke aspect van het ontwikkelen van dienstverlening die past op de behoefte die in de zakelijke markt bestaat, dus het wegnemen van de mismatch van vraag en aanbod, ziet BTG 2 belangrijke instrumenten:

1. De Nederlandse overheid heeft de mogelijkheid om voorwaarden te stellen aan het gebruik van frequentie spectrum. In de regelgeving die nu ter consultatie voor ligt wordt slechts beperkt gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Alleen een dekkingseis in buitenomgeving en een minimale bandbreedte eis is als randvoorwaarde gespecificeerd. Voor de dienstverlening van de massamarkt zijn dit belangrijke kentallen. Voor de dienstverlening aan gebruikers van kritische mobiele breedband communicatie en voor indoor gebruik zijn deze randvoorwaarden te beperkt. Een groot deel van het mobiele communicatiegebruik vindt binnenshuis (indoor) plaats. BTG heeft samen met haar leden en de MNO's een standaard ontwikkeld voor passieve indoordsystemen. De volgende stap is een standaard voor actieve systemen. Op deze manier wordt tegemoet gekomen aan de wens van de markt voor uitgebreidere randvoorwaarden. Het ministerie van EZK wordt door BTG betrokken bij de ontwikkeling van deze standaard.
2. Het beschikbaar stellen door het ministerie van EZK van frequentie spectrum voor het creëren van private mobiele breedband oplossingen. Op dit moment heeft de Nederlandse overheid in de 1800 MHz band 5MHz gereserveerd voor private mobiele netwerken. Deze beperkte bandbreedte is voor kritische mobiele breedbandtoepassingen geheel niet toereikend. Het ministerie was van plan om in de 2100 MHz band additioneel spectrum voor privaat gebruik beschikbaar te stellen vanaf 2021.

Uit het onderzoeksrapport van de 2100MHz band is naar voren gekomen de voorgesteld bandbreedte van 10MHz te beperkt is voor breedbandband toepassing. De plannen van het ministerie zijn gewijzigd waarbij de volledige 2100MHz band aan mobiele operators is toegewezen. Echter in de tussentijd is voor private kritische breedband toepassing geen duurzaam alternatief gecreëerd door voldoende spectrum in andere frequentie band toe te wijzen. In de 3500MHz band heeft het ministerie tijdelijk spectrum toegekend aan private toepassingen echter dit is tot voor een deel tot 2022 en 2026. Vanaf 2026 is er nieuw spectrum voorzien voor private toepassingen in de 3500MHz band.

De zakelijke markt vraagt oplossingen op kortere termijn en om continuïteit van mobiele oplossingen. Met het op korte termijn beschikbaar stellen van voldoende en relevant (4G/5G) spectrum dat aansluit bij het wereld wijde ecosysteem van mobiel breedband zal er marktwerking gecreëerd worden waarbij bedrijven en overheidsorganisaties keuze hebben in het realiseren van private oplossingen en niet afhankelijk worden van de vrijblijvendheid van het aanbod door mobiele operators. De mobiele operators richten zich in eerste instantie op de massa markt en het blijft onzeker of er passende mobiele dienstverlening voor kritische mobiele gebruiker en voor indoor toepassingen tijdig beschikbaar zal komen. De voortgang van de ontwikkeling van dit type dienstverlening in de afgelopen periode stemt de BTG niet tot tevredenheid en biedt niet het vertrouwen dat goed gaat komen. BTG wil dan ook aandringen op het beschikbaar krijgen van een alternatief door middel van het beschikbaar stellen van relevant 4G/5G spectrum voor private toepassing op korte termijn (bij voorkeur binnen 1 jaar).

3500MHz band

In de nota mobiele communicatie van het ministerie rond de indeling van de 3500MHz heeft BTG een wijziging gezien ten opzichten van de oorspronkelijke plannen. In plaats van het aansluiten bij het Duitse ecosysteem waarbij 1x100MHz is gereserveerd voor private toepassingen, heeft het ministerie er nu voor gekozen om 2x50MHz te reserveren voor private toepassingen aan de bovenkant en de onderkant van de band. Voor de private toepassingen is dit een minder optimale situatie dan de oorspronkelijke plannen. Ook het afwijken van ecosystemen die in de landen om ons heen gecreëerd worden, is nadelig voor het creëren van een voldoende groot ecosysteem in een klein land als Nederland. De onderbouwing in de Nota Mobile Communicatie van deze afwijkende keuze vindt BTG aan de magere kant.

De frequentie banden, die voor 5G in Europa gereserveerd zijn, zijn de 700MHz en 3500MHz banden. In de multibandveiling, van deze consultatie, wordt alleen 700MHz geveild. Deze frequentie zal in mobiele 5G netwerken gebruikt gaan worden voor de radio dekking in landelijke gebieden. De 3500 MHz zal in 5G netwerken gebruikt gaan worden voor capaciteit in het netwerk. Het moment dat deze frequenties geveild worden is nog niet bekend. In de toelichting op de veilingregeling wordt aangegeven dat er 300 MHz in de 3500MHz band beschikbaar komt voor mobiele operators vanaf september 2022. Een deel van deze frequentieband wordt op dit moment gebruikt door bedrijven voor private toepassingen, die een toezegging hebben voor gebruik tot 2026. De 2x50MHz voor private toepassing in de 3500MHz band komt pas in 2026 beschikbaar. Hiermee worden de private toepassingen in deze frequentie band qua timing benadeeld ten opzichten van de operators toepassingen.

Nederland loopt in het toewijzen van de 5G frequentie banden achter in Europa. In Duitsland is de 3500MHz nu reeds beschikbaar gemaakt voor operators en voor private toepassingen. In Nederland zal het vertraagd beschikbaar komen van de 3500 MHz band consequenties hebben voor de timing waarin volledige gebruik gemaakt kan worden van de voordelen van 5G diensten. BTG vindt dit zorgelijk en niet passen bij de ambitie van Nederland om koploper te zijn en te blijven in de ontwikkeling van digitalisering van de economie en de maatschappij.

Dekkings- en Datasnelheidseis

In de veilingvoorwaarden is een buiten dekkingseis van 98% van het oppervlak van alle gemeenten in Nederland en tevens een minimale datasnelheid van 8Mbps. De eis geldt voor de 700MHz frequentieband. Agentschap Telecom zal deze eis handhaven.

Binnen 5G wordt het mogelijk om met zogenaamde netwerk slicing differentiatie van netwerk eigenschappen toe te passen. Er zijn binnen 5G 3 categorieën toepassingen onderkent: 1. Enhance mobile broadband, 2. Ultra low latency en 3. Massive machine type communications. Met een generieke snelheidseis voor alle categorieën zou door de differentiatie van de dienstverlening de borging van de kwaliteit van de dienstverlening niet bij voorbaat geholpen zijn. BTG pleit voor de kwaliteitsborging van specifieke dienstverlening voor specifieke kwaliteitseisen.

In de toelichting op de veilingregeling staat:

“Om dit aan te pakken wordt aangekondigd dat er bij de aankomende veiling een dekkingsverplichting wordt opgelegd aan de vergunninghouders. Die kunnen die informatie en hun kennis over de kosten die dat voor henzelf meebrengt, verdisconteren in hun biedingen in de veiling.”

Het is onduidelijk wat met deze tekst bedoeld wordt.

In de toelichting op de veilingregeling staat:

“Naast de maatregelen met het oog op de concurrentie is in de Nota Mobile Communicatie nadere invulling gegeven aan de dekkingseis die gesteld zal worden aan het bezit van vergunningen voor het gebruik van de 700 MHz-frequenties. Deze eis geeft invulling aan het element “altijd en overal beschikbaar” binnen de bovengenoemde doelstelling van de Nota Mobile Communicatie.”

Ten aanzien van kritisch mobiel breedband gebruik ziet BTG meer voorwaarden om invulling te geven aan de behoefte “altijd en overal beschikbaar”.

Tot slot

In de digitaliseringsstrategie van Nederland die het ministerie in 2018 heeft vastgesteld wordt een ambitie uitgesproken dat Nederland koploper blijft in de ontwikkeling van digitale connectiviteit. BTG wil graag samen met het ministerie onderzoeken over de wijze waarop de ambitie daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.